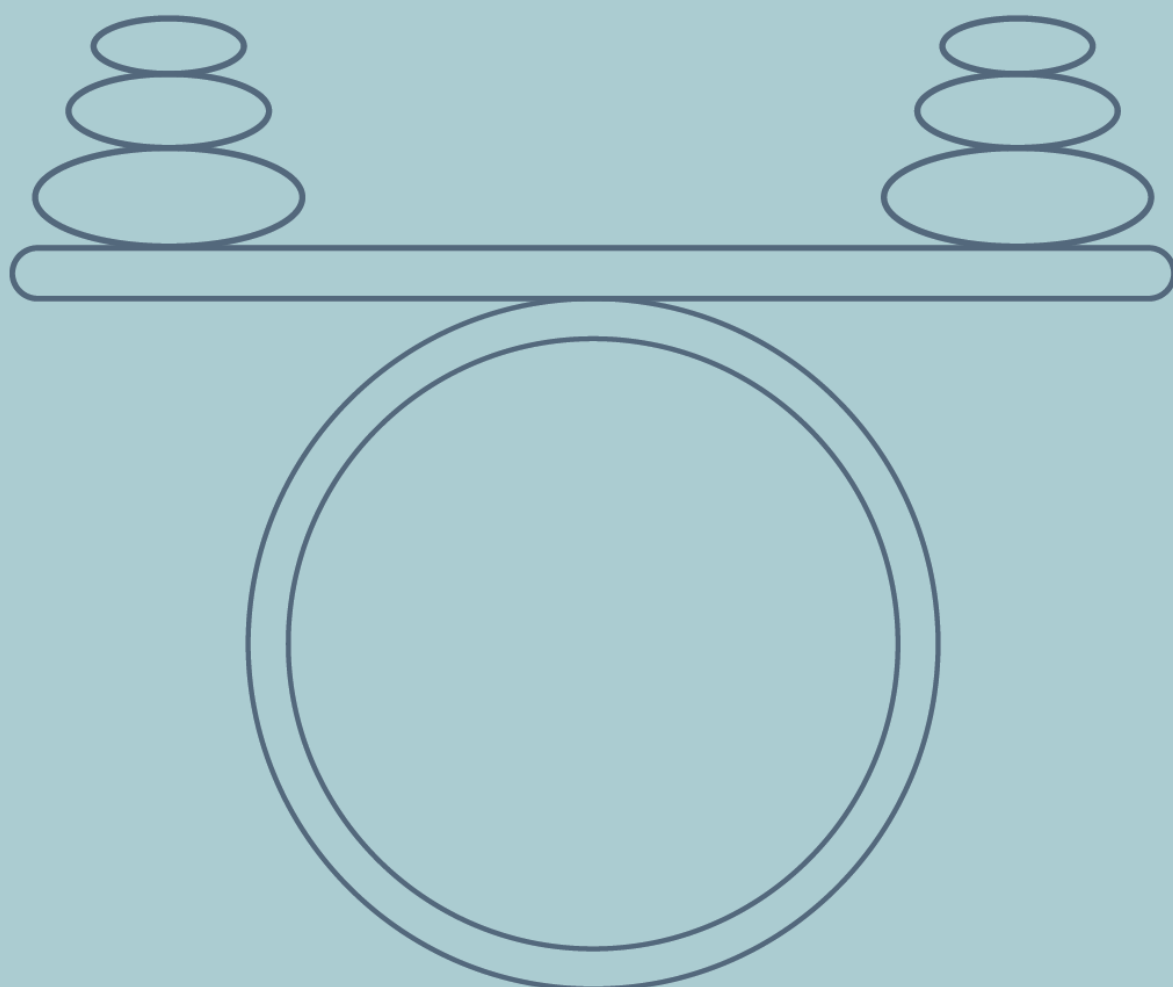

Økonomirapport 0-2023

REGION NORDJYLLAND
– i gode hænder

INDHOLDSFORTEGNELSE

1 Sammenfatning.....	1
1.1 Sundhedsområdet	1
1.2 Specialsektoren	1
1.3 Regional udvikling	2
1.4 Anlæg	3
2 Sundhedsområdet	5
2.1 Forventet regnskab 2022	6
2.2 Forventet regnskab 2022 inkl. COVID-udgifter	10
2.3 Udmøntning af tillægsbevillinger vedr. COVID-19	12
2.4 Årets første vurdering af sundhedsområdets økonomi i 2023	16

1 Sammenfatning

Økonomirapport 0 omfatter både et forventet regnskabsresultat for 2022 og en overordnet økonomisk vurdering af den forventede budgetmæssige balance i 2023 med fokus på en række særlige opmærksomhedspunkter.

Regnskabsresultatet skal – sammenholdt de budgetændringer, der har fundet sted i forbindelse med budgetlægningen for 2023 – således betragtes som afsættet for vurderingerne af økonomien i 2023.

Fokus i Økonomirapport 0-2023 er som udgangspunkt på sundhedsområdet.

1.1 Sundhedsområdet

Afreporteringen viser overordnet, at det forventede regnskabsresultat for det ordinære sundhedsområde i 2022 er et mindreforbrug på ca. 21 mio. kr. Udgifterne på sundhedsområdets drift til COVID-19 beløber sig til ca. 376 mio. kr., hvorved nettoafvigelsen for sundhedsområdets drift i 2022 er et merforbrug på ca. 355 mio. kr., som likviditetskompenseres af Staten, jf. Økonomiaftalen 2023.

De første vurderinger af økonomien i 2023 indikerer en udfordret økonomi på sundhedsområdet, og særligt de somatiske hospitaler forventer store budgetoverskridelser.

Afgrænsede udgiftsområder vedr. COVID-19 forventes kompenseret af staten i 2023.

Der redegøres nærmere for såvel forventet regnskab 2022 samt vurderinger af den forventede budgetmæssige balance i 2023 for sundhedsområdet i afsnit 2.

1.2 Specialesektoren

Der foreligger endnu ikke et endeligt regnskabsresultat for 2022. Specialesektorens regnskab aflægges i modsætning til regionens øvrige områder – efter omkostningsbaserede principper, og her er alle registreringer mv. ikke endeligt på plads. Der forventes dog på baggrund af den løbende økonomiopfølgning et merforbrug på ca. 8 mio. kr. for 2022 ift. korrigeret budget. Underskuddet dækkes af de hensatte overskud fra tidligere år.

Underskuddet i 2022 kan primært tilskrives en lav belægning på enkelte af Specialesektorens tilbud, hvor Neurocenter Østerskoven har været særligt udfordret med en lav belægning.

Grundet den lave belægning har Neurocenter Østerskoven reduceret pladsantallet fra 28 til 20 pladser pr. juli 2022 med dertilhørende nye højere takster. Dette er gjort i samarbejde med de nordjyske kommuner. Dertil har der i 2022 været fokus på at optimere driften af tilbuddet. Effekten af disse tiltage forventes få effekt i 2023.

For Neurocenter Østerskoven vil fokus i 2023 fortsat være at skabe et tilbud som er fagligt og økonomisk bæredygtigt. Der forventes således et mindre underskud i 2023 for Neurocenter Østerskoven.

Det forventede underskud har medført en generel øget opmærksomhed på aktiv økonomistyring i hele Specialsektoren. Således blev der i 2022 påbegyndt et arbejde med at skabe balance mellem indtægter og omkostninger på den korte og den lange bane. Dette arbejde videreføres i 2023, hvor der vil være et særligt fokus på ressourcestyring og en klarhed over de økonomiske rammer samt reduktion af omkostningsniveauet.

Grundet det skærpede fokus på økonomistyring for hele virksomheden forventes det, at de øvrige områder ikke alene kan dække underskuddet på Neurocenter Østerskoven, men tillige skabe et mindre overskud i 2023.

1.3 Regional udvikling

Regnskabsresultatet for 2022 svarer til det budgetterede niveau.

Den kollektive trafik er stærkt økonomisk udfordret. Det forventes at være gældende både i forhold til 2023 – men også de kommende år. Budget 2023 blev lagt under forudsætning af en betydelig statslig kompensation. I september 2022 stod det imidlertid klart, at den kompensation, som staten ville tildele regioner og kommuner ligger langt fra det nødvendige behov. På den baggrund vedtog Regionsrådet i oktober 2022 en række ændringer til budgettet for 2023 (og frem) med baggrund i de følgende forudsætninger:

- Et skønnet samlet underskud på 173 mio. kr. i fireårsperioden 2022-25, med de største underskud de to første år. Skønnet er baseret på tal fra NT for årene 2022 og 2023, mens tallene for 2024 og 2025 er regionens eget skøn
- En samlet kompensation fra statslig side på 72 mio. kr. i fireårsperioden, hvoraf kompensationen på 20 mio. kr. i 2022 er sikker, mens resten er forventninger, som kræver yderligere forhandling med staten
- En samlet reduktion på kollektiv trafik og øvrige dele af Regional Udvikling på 82 mio. kr. for fireårsperioden
- En ekstraordinær indtægt fra takststigninger på 19 mio. kr. i fireårsperioden forudsat at der skabes statslig mulighed herfor og NT tiltræder dette

Reduktionerne på 82 mio. kr. omfatter følgende over fireårsperioden:

- Besparelser på driften af kollektiv trafik på 29 mio. kr.
- Inddragelse af overskud hos Nordjyske Jernbaner på 37 mio. kr.
- Besparelser på Regional Udviklings udviklingspuljer på samlet 16 mio. kr., heraf 6 mio. kr. i 2023.

Der forventes på nuværende tidspunkt budgetbalance for det regionale udviklingsområde i 2023 – men situationen i forhold til den kollektive trafik vil blive fulgt tæt såvel politisk som administrativt.

1.4 Anlæg

Sundhed

Den forventede overførsel af mindreforbrug fra 2022 til 2023 for anlæg på sundhedsområdet udgør ca. 442 mio. kr. - fordelt på en række anlægsprojekter på Aalborg Øst-matriklen men også på andre hospitalsmatrikler. Den primære årsag til mindreforbruget er relateret til Nyt Aalborg Universitetshospital/Øst-matriklen indenfor somatikken og psykiatrien. Der er senest i september 2022 udmeldt yderligere forskydninger af tidsplanen på to år. Tidsforskydningen medfører yderligere konsekvenser for fremdrift, byggetakt og udførelsesmønstret for flere af de regionale anlægsprojekter, som har sammenhæng med NAU-byggeriets udførelsestakt.

Anlægsbudgettet for 2023 (øvrige anlæg) udgør ca. 317 mio. kr. Hertil kommer de omtalte overførsler fra 2022 på ca. 442 mio. kr., hvorefter det samlede korrigerede anlægsbudget for 2023 udgør ca. 759 mio. kr.

I forhold til de afsatte anlægsmidler til Neurorehabiliteringen i Brønderslev på i alt 115 mio. kr. i 2023, forventes kun en mindre andel anvendt i 2023. Udsættelsen af den politiske stillinstagen til projektet og projektøkonomien har sat fremdriften i bero og der afventes mødet i forligskredsen og den efterfølgende politiske beslutning før der kan igangsættes et udbud af rådgivnings- og entreprenørydelsen.

I forbindelse med budgetforliget for 2023 og beslutningen om at etablere en reservationspulje til større projekter (Behandlingsbygning, Neurorehabilitering, Nordlige udbygning samt Patienthotel) puljes mindre forbruget i 2022 i denne reservationspulje til 2023. Der er overført i alt ca. 24 mio. kr. fordelt med 13 mio. kr. på udflytning af funktioner fra matrikel Syd og Øst" (Nordlige udbygning) og med ca. 11 mio. kr. på ny Behandlingsbygning i Hjørring. Herudover er der til budget 2023 tilført 1,9 mio. kr. Det forventes ikke, at reservationspuljen anvendes i 2023.

Udover mindreforbruget på Psykiatrien på Øst-matriklen, forventes endvidere et mindreforbrug på anlægsprojekter indenfor Styrket Psykiatri med et samlet mindreforbrug på ca. 66 mio. kr.

Digitalisering og IT forventer på nuværende tidspunkt at anvende alle overførte anlægsmidler i 2023, men har fortsat en usikkerhed i forhold til tidsplanen for Nyt Aalborg Universitetshospital.

Det forventes på nuværende tidspunkt et mindreforbrug i 2023 på ca. 320 mio. kr. fordelt på følgende hovedområder:

Virksomhed	Forventet mindreforbrug i 2023 i mio. kr.
Aalborg Universitetshospital/Øst-matriklen	117,7
Regionshospital Nordjylland	110,0
Psykiatri	66,2
Reservationspulje til større projekter	25,6
Digitalisering og IT	0,0
Øvrige puljer	0,0
I alt Sundhedsområdet	319,5

Det skal dog bemærkes, at anlægsåret 2023 først lige er begyndt og på den baggrund tages forbehold for anlægsprojekternes gennemførelse, uforudsete problemer af økonomisk, tidsmæssige eller byggeteknisk karakter.

I de sidste kvartaler af 2022 er der registreret en stigning i byggeomkostningsindekset og afledt heraf presses anlægsprojekternes økonomiske ramme og kan medføre en overskridelse af regnskabstallene ved den politiske behandling af anlægsregnskaberne. Problemstillingen er på nuværende tidspunkt identificeret ved blandt andet ved etableringen af Koblingszonen mellem SUND og NAU, ved etableringen af helikopterplatformen, Servicehuset mv.

Specialektoren

Den forventede overførsel af mindreforbrug fra 2022 til 2023 for anlæg indenfor Specialektoren udgør ca. 21 mio. kr. Hovedparten af mindreforbruget i 2022 vedrører regionens nye tilbud til Unge med svær selvskaade samt en mindre del på specialbørnehjemmet Nygård i Brønderslev og en række anlægsarbejder på diverse bosteder rundt om i regionen.

Anlægsbudgettet for 2023 udgør ca. 23 mio. kr. Hertil kommer de omtalte overførsler fra 2022 på ca. 21 mio. kr., hvorefter det samlede korrigerede anlægsbudget for 2023 udgør ca. 44 mio. kr.

Det er forventningen, at der af det samlede anlægsbudget vil være et mindreforbrug i 2023 på ca. 29,5 mio. kr. relateret til anlægsprojektet til unge med svær selvskaade.

Det skal dog bemærkes, at anlægsåret 2023 først lige er begyndt og på den baggrund tages forbehold for anlægsprojekternes gennemførelse, uforudsete problemer af økonomisk, tidsmæssige eller byggeteknisk karakter.

Deponeringsfritagelse vedrørende Psykiatriens Hus

Regionsrådet godkendte den 25. maj 2021 etableringen af Psykiatriens Hus i et samarbejde mellem Aalborg Kommune og Region Nordjylland. Etableringen sker i et lejemål, hvilket indebærer, at Region Nordjylland som udgangspunkt skal deponere halvdelen af ejendommens værdi incl. ombygningsudgifter. Aalborg Kommune er lejer af de samlede lejemål, men videreudlejer halvdelen til Region Nordjylland. Den 25. april 2022 godkendte Regionsrådet, at der ansøges om deponeringsfritagelse ved Indenrigs- og Boligministeriet – og at der alternativt sker deponering. Deponeringsbeløbet blev på daværende tidspunkt anslået til ca. 10,5 mio. kr., som dog ville skulle justeres, når de endelige ombygningsudgifter var kendt. Det endelige deponeringsbeløb for Region Nordjylland er nu opgjort til 13,725 mio. kr. – og på den baggrund er ansøgningen afsendt.

Aalborg Kommune har efter ansøgning fået bevilliget en deponeringsfritagelse på 13,725 mio. kr. svarende til værdien af den del af lejemålet, som videreudlejes til Region Nordjylland. Her fremgår det, at deponeringsfritagelsen er betinget af, at Region Nordjylland deponerer det tilsvarende beløb. På den baggrund er det Administrationens vurdering, at der som udgangspunkt ikke kan forventes, at Region Nordjylland tildes deponeringsfritagelse i forhold til ovennævnte ansøgning.

Regionsrådet vil blive orienteret om svar i forbindelse med en kommende kvartalsrapport.

2 Sundhedsområdet

I lighed med tidligere år er der i umiddelbar forlængelse af regnskabsafslutningen for 2022 udarbejdet en Økonomirapport 0 for sundhedsområdet i 2023.

Økonomirapporten omfatter en økonomisk vurdering af den umiddelbart forventede budgetmæssige balance med fokus på en række særlige opmærksomhedspunkter for sundhedsområdet i 2023. Vurderingerne skal ses i relation til regnskabsresultaterne for 2022 samt de budgetændringer, der har fundet sted i forbindelse med budgetlægningen for 2023.

Det skal bemærkes, at vurderingerne er foretaget i samme periode som bogføringen og regnskabet for 2022 lukkes, hvorved regnskabstal i skrivende stund fortsat er underlagt en mindre usikkerhed. Desuden foreligger der endnu ikke forbrugstal for 2023, hvorfor der er tale om forholdsvis "rå" estimer med udgangspunkt i primært forventede regnskabstal. I det følgende redegøres først kort for det forventede regnskabsresultat for Regnskab 2022 og herefter følger forventningerne for 2023.

2.1 Forventet regnskab 2022

Det forventede regnskabsresultat for det ordinære sundhedsområde i 2022 er et mindreforbrug på ca. 21 mio. kr. Udgifterne på sundhedsområdets drift til COVID-19 beløber sig til ca. 376 mio. kr., hvorved nettoafvigelsen for sundhedsområdets drift i 2022 er et merforbrug på ca. 355 mio. kr., som likviditetskompenseres af Staten, jf. Økonomiaftalen.

I tabellen nedenfor fremgår det forventede regnskabsresultatet for sundhedsområdets ordinære drift. Under tabellen sammenfattes forventningerne for de enkelte områder. For alle områder gælder det, at udgifter relateret til COVID-19 forudsættes budgetudlignet.

Tabel 1: Forventede afvigelser, sundhedsområdets drift, 2022

Resultatområde	Forventet afvigelse Kvartalsrapport 3 (mio. kr.)	Forventet afvigelse Regnskab 2022 (mio. kr.)
Aalborg Universitetshospital	-25,0	-45,3
Regionshospital Nordjylland	-3,0	-1,6
Psykatrien	0	-0,7
Sygehusapoteket	0	4,6
Den Præhospitale Virksomhed	1,0	-0,1
Praksisområdet (ekskl. tilskudsmedicin)	0	-4,0
Tilskudsmedicin	15,0	13,9
Sygehusmedicin	45,0	46,3
Administration og regionale tværgående fællesudgifter	-13,0	-13,0
Puljer til udmøntning	35,0	36,9
Fællesudgifter for Sundhedsområdet	-15,0	-16,3
Samlet forventet regnskabsafvigelse 2022	40,0	20,7

+ angiver mindreforbrug i forhold til budget, - angiver merforbrug i forhold til budget

- Aalborg Universitetshospital:** Gennem årets kvartalsrapporteringer har hospitalet signaleret en udfordret økonomisk situation. Senest i Kvartalsrapport 3-2022 meddelte hospitalet et forventet merforbrug i 2022 på 25 mio. kr., hvori indgik forudsætning om balance på hospitalets samhandelsbudget henset til væsentlig usikkerhed om de endelige afregningsniveauer. Regionsrådet bevilligede på den baggrund en tillægsbevilling, som kompenserede for det forventede merforbrug. Det forventede regnskabsresultat for Aalborg UH imidlertid er et merforbrug på ca. 45 mio. kr., hvoraf ca. 43 mio. kr. vedrører en afvigelse vedr. den interregionale samhandel. De endelige afregningsdata for den interregionale samhandel vedr. regnskabet for 2022 forelå først efter udarbejdelsen af seneste kvartalsrapport, og heri foreligger en mere komplet opgørelse af de forskellige afregningsniveauer, end der har foreligget tidligere på året. Afvigelsen i 2022 er således i betydelig grad et resultat af, at alle de tre store områder (DRG-afregnede udgifter, DRG-afregnede indtægter og samt udgifter Hammel/Vestdansk Center for Rygmarvsskadede) i forbindelse med regnskabsafslutningen udviklede sig i "den forkerte retning".
- Regionshospital Nordjylland:** I forbindelse med Kvartalsrapport 3-2022 signalerede også Regionshospital Nordjylland også en udfordret økonomisk situation og forventede på det tidspunkt et merforbrug på 3 mio. kr. i 2022. Regionsrådet udmøntede på den baggrund en tillægsbevilling svarende til det forventede merforbrug. Regionshospital Nordjyllands regnskabsresultat forventes at udvise et merforbrug på ca. 1,6 mio. kr. og således en mindre overskridelse i forhold til budgetniveauet.

- **Psykiatrien:** Ekskl. COVID-19 udgifter (0,7 mio. kr.) forventes regnskabet at udvise et merforbrug på 0,7 mio. kr. I regnskabsresultatet indgår forudsat compensation på 10,4 mio. kr. vedr. meraktiviteter vedr. børne- og ungdomspsykiatrien med henblik på at nedbringe ventelisterne. Psykiatrien har ligeledes, af sikkerhedsmæssige grunde, haft ekstraordinære udgifter til eksterne sikkerhedsvagter i Retspsykiatrien. Omvendt har der været en lavere belægning på De særlige pladser, hvilket har resulteret i et mindreforbrug.
- **Sygehusapoteket:** Regnskabet for 2022 forventes at udvise et mindreforbrug på ca. 4,6 mio. kr. I 2022 har Sygehusapoteket været økonomisk tilbageholdende grundet usikkerhed i samfundsudviklingen. Dette betyder blandt andet, at ikke alle projekter er sat i værk. Der ses desuden begyndende tendenser til, at det bliver vanskeligere at rekruttere, idet flere stillinger har været i genopslag gennem året. Der er anvendt knap 4 mio. kr. mindre end budgetteret til løn.
- **Den Præhospitale Virksomhed:** Regnskabsresultatet for Den Præhospitale Virksomhed ekskl. udgifter relateret til COVID-19 forventes at udvise balance mellem budget og forbrug (merforbrug på 0,1 mio. kr.)
- **Praksisområdet (ekskl. tilskudsmedicin):** Området forventes at udvise et merforbrug på ca. 4 mio. kr. Udgifterne til vaccinationsindsatsen vedr. COVID-19-, influenza- og pneumokokvaccination beløber sig samlet til ca. 23 mio. kr. Derudover har der været udgifter på ca. 1,8 mio. kr. vedr. udlægning af sygehusaktivitet til speciallægepraksis, der afdækkes af staten som udgifter relateret til indhentning af behandlingsefterslæb.
- **Tilskudsmedicin:** Udgifterne til tilskudsmedicin udviser et mindreforbrug på ca. 14 mio. kr., og dermed på niveau med forventningen i Kvartalsrapport 3-2022.
- **Sygehusmedicin:** Udgifterne til sygehusmedicin i 2022 udviser et mindreforbrug på ca. 46 mio. kr., hvilket ligeledes svarer til forventningen i forbindelse med Kvartalsrapport 3-2022.
- **Administration og regionale fællesudgifter:** Regnskabet forventes at udvise et merforbrug på ca. 13 mio. kr. i 2022 svarende til den indmeldte prognose ved Kvartalsrapport 3-2022. For de *regionale tværgående udgifter* forventes et samlet merforbrug på ca. 20 mio. kr. Merforbruget kan i overvejende grad henføres til et merforbrug på forsikringsområdet, herunder på arbejdsskadeforsikringer, med en samlet ubalance på ca. 10 mio. kr. Foruden forsikringsområdet har der i 2022 været stigende udgifter til barselsfonden på ca. 11 mio. kr. På *Administration* forventes regnskabet at udvise et mindreforbrug på cirka 7 mio. kr. som følge af generel tilbageholdenhed, herunder vakante stillinger i de enkelte afdelinger og stabe og mindreforbrug på puljer.
- **Puljer til udmøntning:** I Kvartalsrapport 3-2022 blev der forudsat et mindreforbrug på 35 mio. kr., og regnskabsresultatet forventes at være et mindreforbrug på 36,9 mio. kr. Mindreforbruget vedrører hovedsageligt 19 mio. kr. i den centrale pulje til automatiske overførsler af mindreforbrug og andre tekniske reguleringer samt 11,4 mio. kr. i regionens interne pulje vedr. PL-regulering. Der henstår derudover 5 mio. kr. i forligspuljer og 1,5 mio. kr. i pulje vedr. Midtvejsregulering.
- **Fællesudgifter for sundhedsområdet:** Resultatområdet forventes at udvise et merforbrug på ca. 16,3 mio. kr., hvilket primært er et resultat af bevidste dispositioner med henblik på at konsolidere driften fremadrettet i overensstemmelse med forudsætningerne og beslutningerne i forbindelse med den løbende kvartalsrapportering.

Tabellen nedenfor sammenfatter nogle af de største afvigelser under sundhedsområdets fællesudgifter. Under tabellen kommenteres disse afvigelser kort.

Tabel 2: Forventede afvigelser, sundhedsområdets fællesudgifter, 2022

	Kvartals- rapport 3 (mio. kr.)	Forventet regnskab (mio. kr.)
Central samhandel og privatområdet	20,0	4,5
Apparaturanskaffelser (leasingbudget)	-40,0	-67,6
Opdriftsudgifter vedr. NAU og PNAU	35,0	36,0
Uddannelsesområdet	12,0	12,5
Pensioner på sundhedsområdet	0	-26,6
Patienterstatninger og Styrelsen for Patientklager	10,0	8,0
Styrkelse af sundhedsvæsenets robusthed (i forlængelse af Kvartalsrapport 1)	-20,0	-17,5
Tillægsbevillinger til somatiske hospitaler (i forlængelse Kvartalsrapport 3)	-	-28,0
Buffer	-50,0	-
Øvrige udgiftsområder	18,0	41,7
Akutupakke (meddelt og udbetalt ultimo dec. 2022)	-	20,7
Samlet forventet afvigelse	-15,0	-16,3

+ angiver mindreforbrug i forhold til budget, - angiver merforbrug i forhold til budget

Central samhandel og privatområde

Regnskabsresultatet for 2022 på det centrale samhandels- og privatområde viser et mindreforbrug på ca. 4,5 mio. kr. Der er tale om en ændring på ca. 16 mio. kr. fra Kvartalsrapport 3, hvor forventningen var et mindreforbrug på ca. 20 mio. kr.

Ændringen kan grundlæggende henføres til to forhold. For det første, at afregningen af særydelser i andre regioner har været højere end forudsat og for det andet, at der i resultatet er indeholdt en difference i afregningen til de andre regioner og de udgifter vedrørende samhandel, som er bogført på hospitalerne.

Udgifter til afregning af særydelser i andre regioner dækker over udgifter til medicin, som nordjyske borgere for udleveret i andre regioner. Afregningen heraf har i 2020 og 2021 været ca. 60 mio. kr., men er i 2022 vokset til ca. 73 mio. kr.

Differencen i afregningen imellem afregningen til de andre regioner fra det centrale samhandelsområde og de udgifter som er bogført på hospitalerne skyldes, at Aalborg Universitetshospital i 2022 har oplevet et øget forbrug knyttet til intensivbehandling af borgere fra Region Nordjylland i andre regioner på ca. 3 mio. kr. Yderligere har der i 2022 været afregning for 6 mio. kr. for to nordjyske patienter, som har modtaget CAR-T behandling på Rigshospitalet. Der er tale om en meget omkostningsfuld immunterapi-behandling til ca. 3 mio. kr., og det er første gang, at der afregning for behandlingen på nordjyske borgere. Samlet set har det centrale samhandelsområde derfor ekstraordinært afdækket Aalborg Universitetshospital for afregning på samlet set 9 mio. kr., som derfor har forværret balancen på det centrale samhandelsområde tilsvarende.

Apparaturanskaffelser (leasingbudget)

Området forventes at udvise et merforbrug på ca. 68 mio. kr., som er resultatet af en bevidst strategi om at udbetale leasingforpligtelser i størst muligt omfang med henblik på at konsolidere regionens handlemuligheder frem mod ibrugtagningen af Nyt Aalborg Universitetshospital. Merforbruget er således i

overensstemmelse med præmisserne i årets kvartalsrapporteringer. Ligeledes er indkøb af to nye operationsrobotter på det urologiske område til Aalborg UH i december finansieret fra dette budget.

Opdriftsudgifter vedr. NAU og PNAU

De afsatte midler vedrører hovedsageligt den bygningsmæssige drift, men også forberedelse af flytteprocessen. I Kvartalsrapport 3-2022 var det forventningen, at området ville udvise et mindreforbrug på cirka 35 mio. kr., og regnskabsresultatet forventes at være et mindreforbrug på ca. 36 mio. kr. Mindreforbrug skal overvejende ses i sammenhæng med den opdaterede tidsplan for ibrugtagningen af hospitalet. Derudover indgår udgifter til el, vand og varme ved byggeriet nu i regnskabet for kvalitetsfondsprojektet på baggrund af nye udmeldinger fra Sundhedsministeriet, og der var budgetteret med, at disse udgifter skulle være afholdt inden for rammen til opdriftsudgifter vedrørende NAU og PNAU.

Uddannelsesområdet

Området forventes at udvise et mindreforbrug på cirka 12,5 mio. kr. i 2022 svarende til den forventede afvigelse i forbindelse med Kvartalsrapport 3-2022. Næsten 6 mio. kr. af mindreforbruget vedrører anæstesi- og intensivuddannelserne, hvor der har været fuldt optag, men efterfølgende frafald. Størstedelen af kursisterne der er færdige i 2022, har fået ansættelse i regionen, hvilket også bidrager til et større mindreforbrug, idet der ikke er udgifter til feriekort.

Pensioner på sundhedsområdet

For regionens udgifter til tjenestemandspensioner på sundhedsområdet viser regnskabet et merforbrug på ca. 27 mio. kr. Hertil skal det bemærkes, at der i 2022 ekstraordinært er bogført 30 mio. kr. i forbindelse med aftale om indskud på genforsikring til Sampension med henblik på at konsolidere driften fremadrettet. Dispositionen er muliggjort af, at der gennem året har været fastholdt en buffer på 50 mio. kr. under sundhedsområdets fællesudgifter. I overensstemmelse med forudsætningerne i Kvartalsrapport 3-2022 har administrationen anvendt midlerne til konsoliderende tiltag, idet der har været et økonomisk råderum på sundhedsområdet i forbindelse med regnskabsafslutningen.

Patienterstatninger og Styrelsen for Patientklager

Vedr. Patienterstatninger og Styrelsen for Patientklager var forventningen i forbindelse med Kvartalsrapport 3-2022, at området ville udvise et mindreforbrug på 10 mio. kr. Området er præget af en særdeles usikker forbrugsudvikling, men regnskabsresultatet for 2022 udviser et mindreforbrug på ca. 8 mio. kr. og er dermed tæt på det forventede niveau.

Styrkelse af sundhedsvæsenets robusthed

Regionsrådet besluttede i forbindelse med Kvartalsrapport 1-2022, at der engangs i budget 2022 skulle afsættes 20 mio. kr. til styrkelse af sundhedsvæsenets robusthed. Dette var muligt inden for den samlede økonomiske balance på sundhedsområdets drift på baggrund af øvrige områder i mindreforbrug. Regionsrådet godkendte den 27. juni 2022 et udmøntningsforslag. Cirka 17,5 mio. kr. ud af rammen på 20 mio. kr. kom i forbrug i 2022.

Tillægsbevillinger til de somatiske hospitaler

I forbindelse med behandlingen af Kvartalsrapport 3-2022 besluttede Regionsrådet, at der skulle udmøntes tillægsbevillinger til Aalborg Universitetshospital samt Regionshospital Nordjylland til afdækning af hospitalernes forventede merforbrug på henholdsvis 25 og 3 mio. kr. Bevillingerne er afdækket fra

sundhedsområdets fællesudgifter, hvor der, jf. ovenfor, i forvejen var reserveret 50 mio. kr. i buffer pga. markant usikkerhed om hospitalernes forbrugsudvikling i 2022.

Øvrige udgiftsområder

På øvrige udgiftsområder på tværs af sundhedsområdets fællesudgifter forventes et samlet mindreforbrug på ca. 42 mio. kr. Dette dækker dog over flere både mer- såvel som mindreforbrug. Som eksempler kan nævnes mindreforbrug på tværsektorielt samarbejde (ca. 6 mio. kr.), mindreforbrug på midler vedr. værdibaseret sundhed (ca. 3 mio. kr.), mindreforbrug på midler vedr. landsdækkende initiativer (ca. 5 mio. kr.) samt mindreforbrug på en række øvrige mindre konto-områder, der samlet summer op i omkring 20 mio. kr. Endelig henstår der ca. 7 mio. kr. af de **reserverede midler til finansiering af flytning og ibrugtagning af NAU**. Fra årets start var budgettet på 89,2 mio. kr., men som godkendt af Regionsrådet i forbindelse med Kvartalsrapport 1 har administrationen på baggrund af den forsinkede udflytning arbejdet med konsoliderende tiltag i forhold til at sikre, at de reserverede midler i 2022 i stedet vil være til rådighed i senere budgetår. Afvigelsen på ca. 7 mio. kr. afspejler, at det således er lykkedes at konsolidere ca. 82 mio. kr. af beløbet.

Akutpakke

22. december 2022 fik Region Nordjylland meddelt en forhøjelse af bloktilskuddet i 2022 på ca. 20,7 mio. kr. vedr. regeringens akutplan. Der pågår stadig dialog mellem Danske Regioner og Regeringen om den konkrete anvendelse af midlerne, herunder om midlerne kan overføres til 2023, da regionerne ikke har kunnet nå at anvende midlerne i 2022. På nuværende tidspunkt indgår midlerne således i regnskabet for 2022 som uforbrugte midler på sundhedsområdets drift.

2.2 Forventet regnskab 2022 inkl. COVID-udgifter

Jf. ovenfor forventes regnskabsresultatet for sundhedsområdets ordinære drift at udvise et mindreforbrug på ca. 21 mio. kr. Den samlede regnskabsafvigelse er dog et merforbrug på ca. 355 mio. kr., idet det er aftalt mellem Danske Regioner og regeringen, at en væsentlig del af udgifterne vedr. COVID-19 (ca. 376 mio. kr.) skal indgå som afvigelser i driftsregnskabet.

Som følge af COVID-19 har Region Nordjylland således siden slutningen af februar 2020 befundet sig i en ekstraordinær situation, hvor særligt de somatiske hospitaler har haft et forhøjet udgiftsniveau relateret til håndtering af epidemien. Ligesom det var tilfældet i 2020 og 2021, har regeringen tilkendegivet, at regionerne vil blive kompenseret for nettomerudgifterne i regnskabet for 2022.

De samlede regionale udgifter vedr. COVID-19 i 2022 kan med forbehold *brutto* opgøres til ca. 734 mio. kr. Heri er indregnet direkte relaterede merudgifter til COVID-19 i 2022 på hospitalerne og øvrige virksomheder, udgifter til test i samfundssporet, vaccinationsindsats, anlægsudgifter samt drift- og etableringsudgifter i forhold til de nationale hjemmesideløsninger "Coronaprover.dk" og "Vacciner.dk", som Region Nordjylland har været driftsansvarlige for.

De estimerede bruttoudgifter fremgår i tabellen nedenfor, hvor der ligeledes er anført bemærkninger i forhold til de forskellige kompensationsmodeller for de afholdte udgifter. Det er vigtigt at bemærke, at ikke alle udgifterne vil fremstå som regnskabsafvigelser på driften af sundhedsområdet. I oversigten

indgår f.eks. også anlægsrelaterede udgifter. Disse udgifter vedrører således anskaffelser og apparaturindkøb i forhold til COVID-19-indsatsen samt ombygnings- og ejendomsrelaterede udgifter forbundet hermed.

Tabel 3: Bruttoudgifter til COVID-19 i 2022, regnskabsmæssig håndtering samt kompensationsmodeller

	Område/vedr.	Mio. kr.	Regnskabsmæssig håndtering og kompensationsmodel
Afvigelser på sundhedsområdets drift	COVID-19 relaterede driftsudgifter ved hospitaler, virksomheder, praksis og fællesområder.	465,2	Efter aftale med Staten og Danske Regioner skal disse udgifter indgå som afvigelse på driftsregnskabet for sundhedsområdet. Med Økonomiaftalen 2023 er det aftalt, at regionerne får kompenseret nettomerudgifter i 2022.
	Udgifter til indhentning af aktivitetsefterslæb samt forøget forbrug på privatområdet		Region Nordjylland er allerede tilført 89,1 mio. kr. vedr. indhentning af behandlingsefterslæb og udgiftsloftet er forhøjet tilsvarende. Danske Regioner forhandler i foråret med Staten om modellen for den yderligere likviditetskompensation for regionerne.
Udgifter der kompenseres gennem direkte tilskud/indtægt i driftsregnskabet	Etablering og drift af Testcenter Danmark (podninger)	100,2	Staten kompenserer disse udgifter 1:1 gennem direkte tilskud/indtægt i driftsregnskabet, hvorfor udgifterne IKKE indgår som afvigelse på driften.
	Etablering og drift af Coronaprover.dk		
	Vaccinationsindsats, praksis	163,8	
	Vaccinationsindsats, Vacciner.dk		
	Vaccinationsindsats, Sygehusapotek		
	Vaccinationsindsats, Testcenter Danmark		
	Vaccinationsindsats, Private vaccinationscentre		
Anlægsrelaterede udgifter vedr. COVID-19	Ombygninger og anskaffelser/apparatur over 100.000 kr.	4,4	Efter aftale med Staten og Danske Regioner skal disse udgifter indgå som afvigelse i anlægsregnskabet. Danske Regioner forhandler i foråret med Staten om modellen for likviditetskompensation for regionerne.
Udgifter i alt		733,6	

Der er alene ca. 376 mio. kr., der indgår som en *afvigelse* i driftsregnskabet for sundhedsområdet, da Region Nordjylland allerede har fået forhøjet bloktilskuddet med 89,1 mio. kr. vedr. indhentning af behandlingsefterslæb.

2.3 Udmøntning af tillægsbevillinger vedr. COVID-19

Udgifterne til COVID-19 er bogført ved særskilte COVID-konti ved alle hospitaler og virksomhedsområder. I tabellen nedenfor, samt i de efterfølgende uddybende kommentarer fra hospitalerne og virksomhederne, er det forudsat, at det udmøntes tillægsbevillinger svarende til de afholdte COVID-19-udgifter, hvorved regnskabsresultaterne for alle resultatområder afspejler de forventede afvigelser ekskl. COVID-19. Tillægsbevillingerne på driften finansieres gennem en budgetomplacering fra et særligt kontosted på sundhedsområdets fællesudgifter. På dette kontosted (*Finansiering af COVID-19 udgifter*) vil der således fremgå en samlet negativ afvigelse svarende til regionens netto COVID-19 driftsudgifter i 2022.

Tabel 4: Udmøntning af tillægsbevillinger i 2022 vedr. COVID-19, drift

Område	Udmøntning af tillægsbevilling
Aalborg Universitetshospital	193.708.762 kr.
Regionshospital Nordjylland	58.441.658 kr.
Psykiatrien	683.068 kr.
Digitalisering og IT	6.486.863 kr.
Den Præhospital Virksomhed	2.867.313 kr.
Praksisområdet, ydelser vedr. COVID-19	416.394 kr.
Forøget intensivkapacitet, jf. RR 28. marts 2022	16.000.000 kr.
Fællesudgifter for sundhedsområdet	11.071.857 kr.
Varelagerforskydninger	-24.184.480 kr.
Indhentning af aktivitetsefterslæb, Forøget forbrug privatområdet	157.324.932 kr.
Indhentning af aktivitetsefterslæb, Meraktivitetspro- jekter, hospitaler	40.516.048 kr.
Indhentning af aktivitetsefterslæb, Udlægning af syge- husaktivitet til speciallægepraksis	1.840.351 kr.
Testcenter Danmark, Podninger	78.954.899 kr.
Coronaprover.dk	21.277.767 kr.
Vaccinationsindsats, Vacciner.dk	16.368.019 kr.
Vaccinationsindsats, Praksis	22.685.767 kr.
Vaccinationsindsats, Testcenter Danmark	36.660.384 kr.
Vaccinationsindsats, Private vaccinationscentre	8.602.300 kr.
Vaccinationsindsats, Sygehusapotek	803.943 kr.
Vaccinationsindsats, levering af vacciner fra SSI	78.674.615 kr.
Sundhed fælles - indtægter vedr. coronaprover.dk, Testcenter Danmark (podninger) og vaccinationsind- sats	-264.341.928 kr.
Forøget bloktilskud vedr. indhentning af aktivitetsef- terslæb	-89.120.000 kr.
Nettoudgifter vedr. COVID-19 og vaccinationsindsats	375.738.531 kr.
Sundhed fælles - Finansiering af COVID-19	-375.738.531 kr.

I forhold til udmøntningen af tillægsbevillingerne bemærkes det, at Forretningsudvalget løbende gennem 2022 allerede har godkendt udvidelse af rammen til afregning af privathospitaler samt igangsættelse af meraktivitetsprojekter på hospitalerne (henholdsvis 7. februar, 16. maj og 10. oktober 2022).

Forbrug på privatområdet

Gældende for forbruget på privatområdet viser regnskabsresultatet for 2022 et niveau, som ligger næsten 50 procent højere end i 2021 – som i forvejen var betydeligt over tidligere års niveau. Afregningsniveauet afspejler således, at det i høj grad er lykkedes at gøre brug af kapaciteten på privathospitalerne, som også forudsat og aftalt med den tidligere regering i aftalen om "Afvikling af efterslæb og normalisering af ventetider".

Nedenstående tabel viser, at der samlet set er brugt 220 mio. kr. på afregning af privathospitaler i 2022.

Tabel 5: Afregning af privathospitaler (somatik og psykiatri), 2022 P/L

	2019	2020	2021	2022
Januar	4.438.418	4.606.412	5.656.210	8.030.301
Februar	7.922.645	6.263.858	12.148.250	8.041.395
Marts	5.564.113	8.004.043	15.041.853	17.940.338
April	5.437.520	4.291.289	11.517.172	14.246.500
Maj	14.139.403	3.974.903	13.534.849	16.555.197
Juni	8.378.164	2.837.939	11.377.401	14.874.712
Juli	6.506.247	2.095.216	8.280.162	19.290.905
August	8.709.914	4.312.473	8.130.595	9.670.539
September	9.073.943	8.357.529	12.983.183	24.603.824
Oktober	8.737.425	8.367.081	13.434.716	24.159.837
November	10.781.807	10.082.058	14.701.126	20.192.250
December	8.616.781	17.603.001	17.359.123	25.966.394
Supplementsperiode	3.339.457	6.041.492	5.555.580	16.264.694
Total	101.645.839	86.837.294	149.720.221	219.836.885

Afregningsniveauet skal i relation til opgørelse af tillægsbevillingen ses i forhold til hospitalernes budgetter på området, som er opgjort til 62,5 mio. kr. Samlet set forudsættes derfor også, at der udmøntes en tillægsbevilling på samlet set 157,3 mio. kr. Det skal i forlængelse heraf bemærkes, at den afsatte ramme har været på 150 mio. kr., men at det høje afregningsniveau fra september og frem har betydet, at afregningsniveauet har været højere end forudsat. Da det beløbet opgøres som en del af regionens COVID-19-kompensation har dette imidlertid ikke betydning for det samlede regnskabsresultat i 2022.

Opgørelse af meraktivitet

Forretningsudvalget godkendte den 7. februar, at der kunne igangsættes meraktivitetsprojekter på hospitalerne. Samlet set har der været afsat en ramme (med Forretningsudvalget beslutning den 10. oktober 2022) på 40 mio. kr.

Hospitalerne er lykkedes med at igangsætte og afvikle meraktivitet inden for en lang række områder. Det har flere steder været en udfordring med manglende anæstesiressourcer, men det er til trods herfor lykkedes at afvikle en betydelig meraktivitet på tværs af en lang række afdelinger og specialer.

Nedenstående tabel viser en oversigt over den leverede meraktivitet fordelt på afdelinger.

Tabel 6: Opgørelse af leveret meraktivitet i 2022

Aalborg Universitetshospital	Besøg	Indlæggelser	Operationer
Klinik ABK			
Kardiologi	812	10	10
Smertecentret	105	0	0
Klinik Hoved-Orto			
Ortopædkirurgi	444	2	11
Kæbekirurgi	91	0	1
Øre-næse og hals	135	0	127
Audiologi	75	0	63
Øjenområdet	534	0	312
Neurologi	140	2	20
Klinik Kirurgi og Kræft			
Urologi	60	132	192
Gyn. Obst.	640	0	281
Sexologisk Center	711	0	0
Plastikkirurgi	232	0	190
Kirurgisk Gastro	412	20	420
Klinik Medicin og Akut			
Endokrinologi	988	0	0
Reumatologi	746	0	27
Gastroenterologi	336	0	11
Total, Aalborg Universitetshospital	6.461	166	1.665
Regionshospitalet Nordjylland			
Urologi	141	0	128
Kardiologi	2.424	12	0
Gastroenterologi	223	0	3
Billeddiagnostik	0	0	0
Gyn. Obst.	522	0	99
Skagen Gigt- og Rygcenter	0	8	0
Total, Regionshospitalet Nordjylland	3.310	20	230
Total	9.771	186	1.895

Den konkrete opgørelse af tillægsbevillingen tager udgangspunkt i den leverede aktivitet og de dertil beregnede omkostninger.

I tillæg til ovenstående har Psykiatrien afviklet meraktivitet ved at indgå aftale om frivilligt merarbejde i børne- og ungdomspsykiatrien. Aftalen har primært været brugt til at nedbringe mængden af uskrevne notater. Dette har frigjort ressourcer og kapacitet, men da aftalen ikke har været knyttet op på konkrete aktiviteter, er der ikke sket en opgørelse heraf. I stedet er der sket en opgørelse af det konkrete lønforbrug i merarbejdsaftalen, som er opgjort til 4,3 mio. kr.

Samlet set er det lykkedes hospitalerne at levere meraktivitet for 40,5 mio. kr. og dermed også for 0,5 mio. kr. mere end den afsatte ramme. Som gældende for tillægsbevillingen til afregning af privathospitalerne har overskridelsen dog ikke betydning for det samlede regnskabsresultat i 2022, da meraktivitetsmidlerne opgøres som en del af regionens COVID-19-kompensation.

Anlægsrelaterede udgifter vedr. COVID-19

Der er også afholdt anlægsrelaterede udgifter vedr. COVID-19 for ca. 4,4 mio. kr. i 2022. I lighed med den forudsatte håndtering af de COVID-19 relaterede driftsudgifter, forudsættes det, at der udmøntes en tillægsbevilling til anlægskontoen svarende til de afholdte udgifter. Bevillingen finansieres midlertidigt af regionens kassebeholdning og forventes kompenseret af staten senere i 2023.

Tabel 7: Udmøntning af tillægsbevillinger i 2022 vedr. COVID-19, anlæg

Område	Udmøntning af tillægsbevilling
COVID-19 udgifter, anlæg	4.391.631 kr.

Kompensation for udgifter vedr. COVID-19 i 2022

Jf. tabel 3 ovenfor er det forventningen, at der vil være bruttoudgifter for ca. 734 mio. kr. i Region Nordjylland i regnskab 2022. Mindreforbruget på sundhedsområdets ordinære drift på ca. 21 mio. kr. skal modregnes, da det er regionens nettomerudgifter, der kompenseres. Dvs. det samlede kompensationsniveau udgør ca. 713 mio. kr. Der er tale om kompensation heraf gennem en kombination af flere forskellige kompensationsmodeller. En stor del af udgifterne er også allerede blevet kompenseret af staten. Nedenfor sammenfattes den allerede udbetalte kompensation og den udestående kompensation.

Tabel 8: Forventet kompensation for bruttoudgifter til COVID-19 i 2022

Kompensation vedr.	Beløb (mio. kr.)
Allerede udbetalt - direkte tilskud/indtægt i driftsregnskabet (Coronaprover.dk, vaccinationsindsats, Testcenter Danmark (podninger))	-264,3
Allerede udbetalt – ØA2023, kompensation for COVID-udgifter jan-april 2022	-128,0
Allerede udbetalt – indhentning af aktivitetsefterslæb (pukkelafvikling)	-89,1
<i>Endnu ikke kompenserede udgifter vedr. nettomerudgifter på sundhedsområdets drift i 2023</i>	-227,1
<i>Endnu ikke kompenserede udgifter vedr. anlægsrelaterede COVID-19-udgifter</i>	-4,4
Forventet kompensation i alt	-712,9

Den udestående kompensation for Region Nordjyllands udgifter til COVID-19 i regnskab 2022 udgør således forventeligt ca. 232 mio. kr. Danske Regioner og regeringen forhandler om kompensationsmodel i foråret, og modellen forventes senest på plads i forbindelse med Midtvejsreguleringen 2023.

Det skal afslutningsvis som generelt forbehold bemærkes, at regnskabet for 2022 i skrivende stund ikke er lukket, hvorfor regnskabstallene såvel som endeligt kompensationsniveau for udgifter relateret til COVID-19 fortsat er behæftet med en mindre usikkerhed. Der vil blive redegjort nærmere for alle ovenstående afvigelser i 2022 i regnskabsbemærkningerne for 2022, der behandles i Forretningsudvalget den 17. april og Regionsrådet den 24. april.

2.4 Årets første vurdering af sundhedsområdets økonomi i 2023

Ved Økonomirapport 0-2023 er den samlede vurdering, at Sundhedsområdet står i en særdeles udfordret økonomisk situation.

Reduktioner af ekstraordinært højt forbrugsniveau som følge af COVID-19

Siden marts 2020 med udbruddet af COVID-19 har sundhedsområdet befundet sig i en ekstraordinær situation med et forhøjet beredskab og forhøjet kapacitet - og forhøjet udgiftsniveau som følge. Jf. afsnit 2.2 og afsnit 2.3 har regionen samlet afholdt ekstraordinære udgifter for ca. 757 mio. kr. (ekskl. indtægt på ca. 24 mio. kr. som følge af nedbringelse af regionens lager af værnemidler i 2022). Det forventes, at finansieringen af alle COVID-19-relaterede aktiviteter udløber i 2023 bortset fra test- og vaccinationsindsatsen i første kvartal samt den fortsatte drift af klinik for senfølger efter COVID-19. Alle øvrige udgifter relateret til COVID-19 skal således finansieres af regionerne selv, såfremt de fortsat opretholdes. Siden efteråret har administrationen i dialog med hospitalerne derfor arbejdet med udfasning af disse aktiviteter.

Aktivitetsafvikling og udgiftsreduktioner i det omfang er dog en omstillingsopgave for sundhedsvæsenet af en hidtil uset karakter, hvilket også afspejles i årets første økonomivurderinger fra de somatiske hospitaler, der begge vurderer, at de ser ind i væsentlige ikke finansierede udgifter vedr. COVID-19 i 2023. Som beskrevet gennem kvartalsrapporteringer mv. gennem 2022 bliver udfordringen samtidig ikke mindre af, at de nordjyske somatiske hospitaler har været ramt af et stigende pres på akutområdet og generelt belægningspres gennem 2022, der gør, at flere af de kapacitetsudvidelser, der oprindeligt blev etableret som følge af COVID-19, vanskeligt vil kunne afvikles uden at lægge yderligere pres på belægningen mv.

En yderligere udfordring for hospitalerne i 2023 er, at der tegner sig konturerne af et ny sygefraværsniveau efter COVID-19. Gennem 2020, 2021 og 2022 har det således været en nødvendighed med et skærpet fokus på at undgå at udbrede smitte, og i den forbindelse har der blandt andet gennem længere perioder været krav om isolation ved nærkontakt med smittede med COVID-19. Det har betydet et ekstraordinært højt fravær blandt personalet, samt forhøjede vikarudgifter for at få vagtplanerne til at hænge sammen med sygemeldt og/eller hjemsendt personale. I de seneste år er disse udgifter i væsentligt omfang blevet kompenseret af staten, når fraværet har været relateret til COVID-19, men i 2023 udløber finansieringen af disse merudgifter som nævnt, og der er indikationer på, at sygefraværet har fundet et nyt højere leje end før COVID-19. Det er stadig usikkert, om niveauet vil falde til niveauet fra 2019, men udviklingen vil blive fulgt løbende gennem 2023. På nuværende tidspunkt er der opmærksomhed på, at der kan blive tale om en yderligere økonomisk udfordring i 2023, hvis der ikke sker en "normalisering".

Privatområdet og den interregionale samhandel

Forbruget på privatområdet forventes også at kunne blive en budgetudfordring for hospitalerne i 2023. Jf. afsnit 2.3 var regnskabsresultatet et forbrug på ca. 220 mio. kr. i 2022, hvilket skal ses i forhold til hospitalernes budgetter på området på ca. 60 mio. kr. Hospitalerne er derfor afdækket i størrelsesorden 160 mio. kr. vedr. privatområdet i 2022.

I forlængelse af den nye regerings tilkendegivelse om, at regionerne fortsat skal gøre brug af kapacitet på privatområdet i størst muligt omfang blev Forretningsudvalget den 12. december 2022 orienteret om, "(...) at der fortsat omvisiteres til privathospitalerne, imens der afventes en afklaring af den fremadret-

tede statslige finansiering." Aftalen med hospitalerne har været, at så længe, der aktivt omvisiteres patienter til privathospitalerne, så afdækkes forbrug over hospitalernes egne budgetter til området. Region Nordjylland har således siden 2020 foretaget en meget aktiv omvisitering af patienter til privatområdet med henblik på at nedbringe patienternes ventetid til behandling i størst muligt omfang. Det afspejler sig i det historiske høje forbrug på området i både 2021 og 2022 - som er blevet kompenseret af staten.

I 2023 modtager Region Nordjylland forventeligt ca. 80 mio. kr. i regionens andel af akutpakken. Da der er "overløb" mellem visitations- og afregningstidspunktet, vil den tilførte finansiering fra akutpakken umiddelbart og skønsmæssigt kunne afdække et aktivitets- og udgiftsniveau på privatområdet i samme niveau som i 2022 på 4-5 måneder.¹

Der er dog væsentlig usikkerhed om forbrugsniveauet i 2023, der blandt andet knytter sig til regeringen udmelding om forventelige lavere priser på privathospitaler. Hertil kommer, at regeringen lægger op til en midlertidig forlængelse af behandlingsretten til 60 dage. Isoleret set må dette forventes at reducere udgifterne til privat kapacitet i 2023, idet færre patienter vil få ret til udvidet frit sygehusvalg og til at blive omvisiteret til privathospitaler. Samtidig er der afviklet ventelister gennem 2021 og 2022, hvorfor behovet for anvendelse af den private kapacitet kan være reduceret i 2023. En konkret vurdering af dette vanskeliggøres dog af manglende data vedr. omfanget af ventende patienter samt aktuelle ventetider. Ligeledes er der på nuværende tidspunkt usikkert, hvorvidt staten vil yde yderligere kompensation til regionerne med henblik på fortsat nedbringelse af ventelisterne. Der pågår aktuelt forhandlinger om rammer og krav vedr. akutpakken, og afklaringen om evt. yderligere finansiering forventes senest på plads med Økonomiaftalen i juni.

På baggrund af ovennævnte uklarheder om yderligere finansiering og behovet for anvendelse af den private kapacitet kan der konstateres en betydelig budgetusikkerhed i forhold til hospitalernes *samhandelsbudgetter*. Usikkerheden på dette område forstærkes desværre af en tilsvarende usikker udvikling vedr. det interregionale samhandelsområde. Jf. afsnit 2.1 udviste Aalborgs UH's samhandelsregnskab for 2022 et merforbrug omkring 43 mio. kr. Afvigelsen i 2022 er således i et vist omfang et resultat af, at alle de tre store områder – DRG-afregnede udgifter, DRG-afregnede indtægter og Hammel/Vestdansk Center for Rygmarvsskadede – i forbindelse med regnskabsafslutningen udviklede sig i "den forkerte retning". Der er derfor også usikkerhed om, hvorvidt 2022-resultatet for alle områder afspejler et forbrugsniveau i 2023. Det er dog centralt med opmærksomhed på, at det vil kræve væsentlige udgiftsreduktioner og/eller forøgede indtægter i forhold til 2022, hvis det interregionale samhandelsområde skal være i balance i 2023.

I forhold til hospitalernes budgetter til privatområdet og den interregionale samhandel tages der derfor ud fra et forsigtighedsprincip i nærværende økonomirapport udgangspunkt i en samlet forventet negativ afvigelse i størrelsesorden 50-100 mio. kr., der primært vil vedrøre Aalborg Universitetshospital. Administrationen (Strategisk Sundhedsledelse) vil følge udviklingen tæt gennem foråret frem mod Kvartalsrapport 1-2023, hvor der forhåbentlig samtidig ligger en nærmere national afklaring af mål og rammer i forhold til en fortsat nedbringelse af ventelisterne.

¹ Der er et betydeligt "overløb" eller forsinkelse fra en patient omvisiteres, og til afregningen finder sted. Det er tidligere skønnet, at ca. halvdelen af afregningen vil ske i det indeværende kvartal og den anden halvdel i det efterfølgende. Med udgangspunkt i at hospitalerne er afdækket næsten 160 mio. kr. i 2022, vil dette svare til, at der skal afdækkes ca. 40 mio. kr. i kvartalet. Tillægges dertil, at afregningen vedrørende patienter i 1. kvartal 2023 vil have omkring 50 procents "overløb" ind i 2. kvartal, vil der samlet set skulle afdækkes ca. 60 mio. kr.

Forventede afvigelser ved hospitalerne, øvrige driftsområder samt fællesudgifter

Aalborg Universitetshospital står over for de klart største udfordringer med et aktuelt forbrugsniveau i forhold til budgetniveau, der indikerer en afvigelse op mod 140 mio. kr. på den ordinære drift (ekskl. samhandelsområdet omtalt ovenfor). Vurderingen af det forventede regnskabsresultat for 2023 er behæftet med stor usikkerhed, der særligt knytter sig til, at der endnu ikke foreligger forbrugstal at basere en prognose på sammenholdt med, at det er styringsmæssigt "nyt land" at skulle nedjustere hospitalets driftsniveau med næsten 10 procent. I 2022 modtog hospitalet således engangsbevillinger for ca. 0,5 mia. kr.

Aalborg Universitetshospital har været under markant pres i store dele af 2022. Der har været tale om en helt ekstraordinær driftssituation med overbelægning og et stort indtag af akutte patienter – og samtidig udfordringer med at rekruttere personale inden for specifikke områder. Det har betydet et forhøjet forbrug af eksterne vikarer og dyre timer. Kapacitetspresset er umiddelbart fortsat ind i 2023, hvor der fra årets start har været mange patienter med influenza, RS-virus og COVID-19. Rekrutteringssituationen på hospitalet er også stadig udfordret, men i bedring. Det er fortsat vanskeligt at rekruttere personale til de medicinske sengeafsnit og Akut- og Traumecenteret. I flere kirurgiske sengeafsnit opleves en bedring i rekrutteringssituationen. Nogle steder vil der kunne ses en øjeblikkelig effekt på forbruget af eksterne vikarer, andre steder forventes et fortsat højt forbrug i første halvår af 2023 og et faldende forbrug i andet halvår af 2023.

Der er allerede iværksat flere initiativer i hospitalet for nedbringelse af forbruget til eksterne vikarer. Eksempler herpå er løbende dialog med afdelingsledelserne om nedbringelse af vikarforbruget, herunder rekruttering og fastholdelse af personale gennem bedre arbejdsmiljø og branding, øget fokus på vagtplanlægning og fordeling af ressourcer under hensyntagen til belægning. Og der arbejdes, som led i hospitalets *12-punktsplan*, med inddragelse af andre faggrupper og serviceteams i sengeafsnittene med henblik på at aflaste plejen.

Implementeringen af den nye patientnære ledelse bidrager i nogen grad også til usikkerhed om regnskabsresultatet. Det er nu afdelingsledelsernes entydige ansvar at balancere den samlede opgaveportefølje, der spænder fra aktivitet og kvalitet over økonomi til forskning og udvikling. Det bliver afgørende vigtigt, at afdelingsledelserne holder fokus på den økonomiske styring og får rettet op på eventuelle økonomiske balanceproblemer.

Udover ovennævnte forhold er der særlig opmærksomhed i forhold til udviklingen i forbruget til uddannelseslæger, fortsatte COVID-19 udgifter samt til lægelige artikler.

Hospitalsledelsen ser med stor alvor på den aktuelle budgetudfordring, og har pt. blandt andet fokus på udfasning af kapacitet etableret i forbindelse med COVID-19. Kapacitet, der var planlagt afviklet i 2022, men er fastholdt i 1. kvartal af 2023 på grund af fortsat markant pres på belægning og det akutte område. Det drejer sig om beredskab i Børnemodtagelsen og i Akut- og Traumecenteret.

Det er hospitalsledelsens vurdering, at en skærpet økonomisk ansvarlighed, fuld implementering af hospitalets omstillingsplan, indsatser i forhold til reduktion af det eksterne vikarforbrug kombineret med en normalisering af hospitalets driftsforhold vil kunne bidrage til forbedringer af de økonomiske forhold, så ubalancen kan reduceres. Dog må der på nuværende tidspunkt forventes en risiko for et merforbrug mellem 50-100 mio. kr.

Regionshospital Nordjylland er ligeledes udfordret af et stort patientpres samtidig med, at der er behov for at reducere udgiftsniveauet i forhold til vikarer, særydelser mv. og udgifterne til lægelige artikler. Regionshospitalet vurderer på den baggrund en risiko for, at hospitalet kommer ud af 2023 med et merforbrug på mellem 5-10 mio. kr.

Psykiatrien oplever fortsat et stigende antal henvisninger til Børne- og ungdomspsykiatrien, hvilket udfordrer udredningskapaciteten. Psykiatrien har i efteråret 2022 gennemført et udbud til privat aktør, hvilke skal bidrage til at afhjælpe den nuværende situation. Budgetbalancen forudsætter tilførsel af finansiering blandt andet fra akutpakke i forhold til at kunne finansiere den øgede aktivitet på privatområde. De konkrete rammer skal afstemmes nærmere, men der forudsættes foreløbigt budgetbalance.

Sygehusapotek, Digitalisering og IT samt Den Præhospital Virksomhed forventes alle at overholde budgettet.

For **praksisområdet ekskl. tilskudsmedicin** vurderes der på nuværende tidspunkt, at der er risiko for et merforbrug på op til 15 mio. kr. Merforbruget dækker over, at almenlæger forventes at udvise merforbrug på 11-17 mio. kr., speciallæger merforbrug 6-9 mio. kr., tandlæger 1-3 mio. kr., mens øvrige områder forventes at udvise et samlet mindreforbrug på 9-14 mio. kr. Den samlede afvigelse på op til 15 mio. kr. er således under forudsætning af (evt. delvis) finansiering fra reservepuljen, som blev afsat blandt andet i forhold til at kunne afdække stigende forbrug på praksisområder som følge af nye overskomster. I forbindelse med kvartalsrapporteringer vil der med udgangspunkt i forbruget i 2023 blive foretaget nærmere skøn over de forventede afvigelser på praksisområder og fremlagt evt. forslag til udmøntning af reservepuljen.

I forhold til **Tilskudsmedicin** forventes ved indgangen et merforbrug på 10-20 mio. kr. Baggrunden herfor er hovedsageligt forventet vækst i tilskudsudgifter til diabetesmedicin, hvor der ultimo 2022 sås en kraftig stigning i antal patienter i behandling.

Udgifterne til **Sygehusmedicin** forventes ved indgangen til 2023 at udvise et merforbrug på 10-15 mio. kr. (inkl. forventede udgifter til covid-medicin på ca. 10 mio. kr.). Den forventede udgiftsvækst kan hovedsageligt tilskrives vækst i mængdeforbrug og stigende udgifter til behandling af sklerose.

I forhold til **Administration og regionale tværgående udgifter** er det på nuværende tidspunkt vurderingen, at der vil være budgetbalance i 2023.

Under resultatområdet **puljer til udmøntning** forventes et mindreforbrug op mod 60 mio. kr. Samtlige forligspuljer forventes fuldt udmøntet, men i den centrale pulje vedr. overførsler og andre tekniske reguleringer forventes mindreforbrug på 9 mio. kr., ligesom der er reserveret 50 mio. kr. i en central PL-pulje. Evt. mindreforbrug på denne pulje er dog afhængigt af den faktiske pris- og lønudvikling samt reguleringen af PL-fremskrivningen i forbindelse med Midtvejsreguleringen. Prisudviklingen i samfundet er fortsat meget usikker, og bortset fra i 2022 har regionerne i de seneste år fået en negativ regulering i forbindelse med Midtvejsregulering. Under forudsætning af, at regionen vil blive fuldt kompenseret for en faktisk prisudvikling, der ligger over den foreløbige regulering, vil samtlige midler i puljen potentielt kunne henstå som uforbrugte, men der må bemærkes, at der er tale om stor usikkerhed på nuværende tidspunkt. Der forventes som i tidligere år restmidler af begrænset omfang på diverse puljer, hvorfor der anslås et samlet mindreforbrug på 10-60 mio. kr.

På **sundhedsområdets fællesudgifter** er der usikkerheder på en række områder, som er kort beskrevet i de følgende afsnit.

- Gældende for det **centrale samhandels- og privatområde** forudsættes det, at der i udgangspunktet vil være budgetbalance i 2023. Det skal dog bemærkes, at udgifter til efterreguleringer særydelsesafregning altid er behæftet med betydelig usikkerhed.
- De afsatte midler til finansiering af **flytning og ibrugtagning vedrørende NAU og PNAU** forventes på nuværende tidspunkt fuldt forbrugt. Der gøres opmærksom på, at der er tale om en

usikker prognose på nuværende tidspunkt, og regnskabsresultatet for 2022 var et mindreforbrug på ca. 36 mio. kr.

- Der forventes budgetbalance for områderne **Patienter i eget hjem, Tjenestemandspensioner** samt **Patienterstatninger og Styrelsen for Patientklager**, der alle er områder kendetegnet ved risiko for større udsving, særligt i forhold til sidstnævnte. På baggrund af mindreforbrug på området i 2022 skønnes det dog på nuværende tidspunkt, at budgettet for 2023 vil holde. Området er dog præget af stor usikkerhed, hvor få men dyre og uforudsigelige erstatningsudbetalinger kan påvirke regnskabsresultatet. Opgaven med genoptagelsessager vedr. efterbetaling af renter til patienter i anledning af Højesterets dom fra december 2020 er stort set afsluttet. Det indebar genoptagelse i Patienterstatningen af ca. 800 sager vedrørende Region Nordjylland i 2021 og 2022. Sagerne havde individuelt ringe økonomisk værdi.
- Endelig er det forudsat, at der samlet under øvrige af sundhedsområdets fællesudgifter/puljer ved regnskabsafslutningen vil være et mindreforbrug. Blandt andet forventes et mindreforbrug omkring 5 mio. kr. på **uddannelsesområdet**, der skyldes, at optaget på anæstesi- og intensivsygeplejerskeuddannelsen er lavere end dimensioneringen, ligesom der har været frafald på begge uddannelser. Det øvrige mindreforbrug er på nuværende tidspunkt ikke nærmere specificeret, men forudsættes at bestå af diverse driftsmidler, hvor de forudsatte aktiviteter ikke vil nå 100 % igangsættelse i løbet af året. Administrationen vil desuden udvise økonomisk tilbageholdenhed i forhold disponeringen af centrale midler med henblik på, at der ved regnskabsafslutningen samlet vil kunne henstå uforbrugte midler i en anslået størrelsesorden på ca. 15-25 mio. kr.

Sammenfattende har de indledende økonomivurderinger i januar således afdækket, at sundhedsområdet står i en vanskelig økonomisk situation i 2023 i lyset af, at hospitalerne overgår til et "normalt" økonomisk styringsregime, hvor der formentlig ikke længere gives kompensation for eksempelvis nødvendig ekstraordinær kapacitet og forhøjede udgifter på privatområdet for at nedbringe ventelisterne.

Som det fremgår ovenfor, er der betydelig usikkerhed om den samlede økonomiske afvigelse på sundhedsområdet, som yderligere forstærkes af, at der endnu ikke foreligger forbrugstal for 2023. Der vil derfor ske en grundig kvalificering af økonomiskønnene frem mod Kvartalsrapport 1 med udgangspunkt i årets første faktiske forbrugstal. I lyset af de ovennævnte potentielle negative afvigelser inden for flere områder, er det dog allerede nu tydeligt, at der pt. er en væsentlig budgetudfordring på det samlede sundhedsområde. Budgetoverholdelsen på sundhedsområdet i 2023 vil derfor forventelig også være afhængigt af tilførsel af ekstern finansiering, udgiftsdæmpende tiltag på hospitaler og evt. iværksættelse af engangshåndtag i 2023.

Økonomirapport 0-2023

Region Nordjylland
Niels Bohrs Vej 30
9220 Aalborg Øst

Februar, 2023

REGION NORDJYLLAND
– i gode hænder